

201301554-43
KI/AES 312

NVE
Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

AAMHTSREERIJE /SAKSBEHANDLER
Pål Nilsen, +47 78 47 40 21
pal.nilsen@samediggi.no

DIJ VUESIEHT./DERES REF.

MIJ VUESIEHT./VÅR REF.

BIEJJIE /DATO

16/4547 - 3 22.11.2016
Soptsesávva gosse gaskesadta/Oppgis ved henvendelse

Sámediggi
Avjoaváigeaidnu 50
9730 Kárášjohka

telefovdna: +47 78 47 40 00
www.samediggi.no
samediggi@samediggi.no

Apriingsstider:
Mandag - Fredag
08.00 - 15.30

Uttalelse til høring av søknader om Møaa, Lødølja, Lauva, Styttåa, Råna og Mølnelva kraftverk i Tydal og Selbu kommuner i Sør-Trøndelag

Vi viser til deres e-post av 11.11.2016.

Generelt

Sametinget har innsigelsesrett etter Plan- og bygningsloven i kraftkonsesjonssaker, se Lov nr 17 av 14.12.1917 om vassdragsregulering (vassdragsreguleringsloven) § 6-1, første ledd og Plan- og bygningsloven § 5-4, 3 ledd, jf. Plan- og bygningsloven § 3-1, bokstav c.

Vi viser i denne sammenheng til merknadene til Lov nr 71 av 27.6.2008 om planlegging og Byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) hvor det står følgende om § 3-1 bokstav c: "Bokstav c viser til at det er en særlig oppgave for planleggingen å ivareta naturgrunnet for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsniv. Loven gjelder for hele landet og for hele befolkningen uten hensyn til etnisk bakgrunn og tilknytning. Det er likevel grunn til å framheve vern av naturgrunnet for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsniv særskilt. Samisk kultur og livsstil har alltid vært sterkt knyttet til naturen, til dels sårbar natur, og er derfor avhengig av god ressursforvaltning. Ved planlegging og saksforberedelse er det viktig å ta hensyn til tidligere inngrep i samme område. Reindriften er en samisk næring og en viktig del av det materielle grunnlaget for samisk kultur. Der hvor reindriftsinteresser blir berørt, skal de samlede effektene av planer og tiltak innenfor det enkelte reinbeitedistriktet vurderes. Loven regulerer ikke de kollektive eller individuelle rettigheter som samer og andre har opparbeidet ved hevd eller alders tids bruk".

Kulturminner

Sametinget er ansvarlig myndighet når det gjelder samiske kulturminner. Alle samiske kulturminner eldre enn 100 år er automatisk freda ifølge LOV1978-06-09 nr 50: Lov om kulturminner (kulturminneloven) § 4 annet ledd. Samiske kulturminner kan for eksempel være bygninger, hustuffer, gammetuffer, teltboplasser (synlig som et steinsatt ildsted), ulike typer anlegg brukt ved jakt, fangst, fiske, reindrift eller husdyrhold, graver og gravplasser, hellige fjell og offerplasser eller steder det knytter seg sagn eller tradisjoner til. Det må understrekes at dette ikke er en uttømmende oversikt, da den samiske kulturen er meget variert og mangfoldig. Det er ikke tillatt å skade eller skjemme et fredet kulturminne jf. kulturminneloven § 3.

De enkelte prosjektene

Lørdølja:

Deler av området ble befart av Sametinget i 2004. Den gang ble det registrert en rekke med fangstgroper som kan ha samisk opphav. Vi stiller krav om arkeologisk befarings i de resterende deler av tiltaksområdet.

Mølnåa:

Vi anser potensialet for ukjente, samiske kulturminner som lavt i dette området, og stiller derfor ikke krav om arkeologisk befarings.

Møåa:

Vi anser potensialet for ukjente, samiske kulturminner som høyt i dette området, og stiller krav om arkeologisk befarings.

Råna:

Vi anser potensialet for ukjente, samiske kulturminner som middels høyt i dette området, og stiller krav om arkeologisk befarings.

Styttåa:

Området ble befart av Sametinget i 2014. Det ble ikke registrert noen samiske kulturminner. Vi har derfor ingen ytterligere kulturminnefaglige merknader til tiltaket.

Lauva:

Tidligere plan ble befart av Sametinget i 2014. Det ble ikke registrert noen samiske kulturminner. Vi anser funnpotensialet i det nymeldte området for lavt, og har derfor ingen ytterligere kulturminnefaglige merknader til tiltaket.

Undersøkelsesplikten etter § 9 i kulturminneloven er ikke oppfylt for tiltakene som må befares, og områdene er ikke avklart i forhold til Samiske kulturminner. Vi ber om at tiltakshavere kontakter Sametinget for gjennomføring av befaringsene. Befaringsene vil bli gjennomført av Sametingets kulturminneforvaltning på Snåsa. I henhold til kulturminneloven § 10 skal undersøkelsene bekostes av tiltakshaver.

Sametinget er av den oppfatning at undersøkelsesplikten i henhold til kulturminneloven § 9 bør oppfylles før det gis konsesjon.

Undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9 er oppfylt for områdene Mølnåa, Styttåa og Lauva og de er avklart i forhold til samiske kulturminner. Skulle det imidlertid under arbeid i marken komme frem gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget, jf. kulturminneloven § 8. Vi forutsetter at dette pålegget formidles videre til dem som skal utføre arbeidet i marken.

Reindrift. Innsigelse

I følge opplysningene som fremkommer i uttalelsene fra Fylkesmannen og den berørte reindriften i Essand reinbeitedistrikt vil utbyggingene av Lørdølja, Styttåa og Lauva kraftverk ha vesentlige negative virkninger for reindriften. Videre fremkommer det i de nevnte uttalelsene, og uttalelser til andre tidligere søknader at Essand reinbeitedistrikt er svært preget eksisterende tiltak, og at det stadig er nye tiltak som tilkommer, og at man derfor må se tiltak i området samlet. Vi mener derfor at det ikke holder å se isolert på de enkelte planene, og at det er nødvendig å diskutere de samlede virkningene og den samlede belastningene for reindriften i området. Søknad for Prestfossan

kraftverk, som også ligger i Essand reinbeitedistrikt er også til behandling hos NVE nå, og vi anser at dette tiltaket må ses i sammenheng med de andre 6 prosjektene som er på høring nå.

På bakgrunn av det overnevnte går Sametinget til innsigelse til prosjektene Lødølja, Styttåa og Lauva. Sametinget ber også om at det gjennomføres konsultasjoner om alle de omsøkte kraftverkene samt Prestfossan kraftverk. Vi anser at man er nødt til å se på prosjektene samlet, og diskutere den samlede belastningen for Essand reinbeitedistrikt.

Konsultasjoner

Vi ber som sagt om at det gjennomføres konsultasjoner med Sametinget om alle de konsesjonssøkte prosjektene. Dette i henhold til kgl. res av 1. juli 2005 om konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget. I tillegg anmoder vi om at NVE retter en forespørsel til berørte reinbeitedistrikt om de ønsker konsultasjoner om søknadene. Vi ber NVE om å oppsummere de samiske interessene med foreløpige vurderinger i et eget dokument, samt vurdering av samlede virkninger, og ta kontakt med Sametinget for å avklare detaljer rundt konsultasjonen nærmere. Fra Sametingets side ønsker man å konsultere om både konsesjonsvilkår og om det bør gis konsesjon.

Heelsegh /Med hilsen

Sten Olav Heahtá
fágajođiheadđji/fagleder

Pål Nilsen
seniorráđđeaddi/seniorráđgiver